

Radslag

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de boeken van uitgeverij Artemis & co? Meldt u zich dan aan voor de nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijartemis.nl

Jennifer duBois

Radslag

Vertaald door
Otto Biersma

Artemis & co

Hoewel de hoofdlijnen van dit boek losjes zijn gebaseerd op het verhaal van Amanda Knox, is dit verhaal geheel fictief. Geen enkel personage bestaat echt. De gebeurtenissen hebben nooit plaatsgevonden. Niets in dit boek moet worden gelezen alsof het een feitelijk relaas betreft over bestaande voorvallen of personen.



ISBN 978 90 472 0437 4

© 2013 Jennifer duBois

© 2014 Nederlandse vertaling Ambo | Anthos uitgevers,
Amsterdam en Otto Biersma

This translation published by arrangement with Random House,
an imprint of The Random House Publishing Group,

a division of Random House, LLC

Oorspronkelijke titel *Cartwheel*

Oorspronkelijke uitgever Random House

Omslagontwerp Janine Jansen

Omslagillustratie ©Daniil Kontorovich

Foto auteur @ Ilana Janich-Linsman

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Voor Justin

Ik was de schaduw van de zijdestaart
Door 't vals azuur van 't venster

Bleek vuur, Vladimir Nabokov

DEEL I

Februari

Andrews vliegtuig landde zoals beloofd om zeven uur 's ochtends op Ezeiza International Airport. Aan de andere kant van het raampje was de zon een afzichtelijke bol die een oranjeroede gloed door de trillende hitte wierp. Andrew was nog steeds licht in het hoofd van de twee valiumpillen en twee glazen wijn, het absolute minimum dat hij tegenwoordig nodig had om in een vliegtuig te stappen – ongeacht de bestemming of de reden van de reis, maar helemaal in dit geval. Hij was zich terdege bewust van de ironie daarvan (geen enkele ironie ontging hem ooit) gezien zijn functie als hoogleraar internationale betrekkingen, maar er was niets aan te doen. Zijn angst kon ook niet verzacht worden door de gedachte – die hij steeds had gekoesterd, maar nu eindelijk echt geloofde – dat de dingen die verkeerd gaan zelden de dingen zijn waarover je je op voorhand zorgen maakt.

Andrew gaf Anna een klopje op haar schouder en ze werd wakker. Hij zag hoe vergetelheid plaatsmaakte voor herinnering. Hij was blij dat hij haar er niet aan hoefde te herinneren. Ze trok de oordopjes van haar iPod uit haar oren en Andrew ving wat flarden op van een eentonig sfeermuziekje – de muziek van tegenwoordig was zo inhoudsloos, dacht hij vaak: was er dan niets wat de jongelui van tegenwoordig wilden, was er niemand op wie ze kwaad waren? – voordat ze het ding uitzette. Anna had de reis redelijk goed doorstaan; haar praktische

kapsel hing in een futloze paardenstaart omlaag en haar shirt met Bretonse streep, tegenwoordig zo geliefd bij zijn studenten, was nauwelijks gekreukt. Het leek wel alsof ze zich door niets van haar stuk liet brengen. Ze wist niet hoe angstaanjagend hij dat vond.

‘Pap,’ zei ze. ‘Je moet knippen.’

Andrew knipperde moeizaam.

‘Doet je netvliesbeschadiging pijn?’ vroeg ze.

‘Nee,’ zei hij. Het deed altijd pijn. Hij had zichzelf een keer bij een college tijdens een vurig betoog over de Russische cyberterreur in Estland in zijn oog geprikt, waarna hij naar de Spoedeisende Hulp had gemoeten om zijn oog plaatselijk te laten verdoven. Sindsdien deed zijn oog elke ochtend pijn, bij elke vliegreis en elke keer dat hij moe of gespannen was, wat in de nabije toekomst voortdurend het geval zou zijn.

‘Zien we Lily vandaag?’ vroeg Anna.

Andrew bevochtigde zijn lippen. Zijn ogen waren zo droog dat het leek alsof ze konden scheuren. Er ging maar één vlucht per dag van de oostkust naar Argentinië, en dan alleen nog maar vanaf Washington, en het was hoe dan ook onmogelijk om in minder dan zeven uur naar Washington te reizen. Hij herinnerde zichzelf eraan dat hij hier niet sneller had kunnen komen. ‘Vandaag waarschijnlijk niet,’ zei hij.

‘Zoekt mam haar op als ze komt?’

‘Ik hoop het.’ Andrews stem klonk schor en Anna keek hem geschrokken aan. ‘Ik hoop het,’ herhaalde hij, om haar te laten merken dat zijn stem schor had geklonken door vermoeidheid en niet door de emoties.

Buiten was het zomer, zoals Andrew had geweten, maar stiekem niet echt had geloofd. Anna liet haar jas van haar schouders glijden en trok haar neus op vanwege de geur van kerosine. Het was rumoerig in de aankomsthal. Andrew bood aan om wat te drinken voor haar te kopen, maar trok dat aanbod meteen weer in toen hij de kranten bij de kiosk zag – hij kende niet veel Spaans, afgezien van wat je opstak door culturele osmose en de verwantschap met Latijnse woorden, maar het was on-

aangenaam makkelijk om de essentie van de krantenkoppen te begrijpen, of hij nu wilde of niet. Hij wilde Anna dolgraag weghouden van de kranten. Ze kende natuurlijk de hoofdlijnen van de beschuldiging, maar Andrew was erin geslaagd – of dat dacht hij tenminste – om haar de ergste dingen te besparen. Het nieuws begon pas net tot de Verenigde Staten door te dringen en hij had vele uren op internet doorgebracht met het doorspitten van de verhalen: de omschrijving van Lily als een labiele, zedeloze nymfomane, de huiveringwekkende suggesties over haar jaloezie en woede-uitbarstingen, de berichten over haar zelfvoldane, allesoverheersende goddeloosheid. Het feit dat ze niet had gehuild – niet nadat Katy was vermoord en ook niet gedurende de verhoren (op internet was dat zo vaak aan de orde gekomen dat Andrew op een gegeven moment onwillekeurig ‘Ze is geen huilebalk! Ze is goddomme nu eenmaal geen huilebalk!’ tegen zijn computer had geroepen). En tot slot de ergste van alle drammerige misinterpretaties: het feit dat een pakketbezorger Lily de dag na de moord met bloed op haar gezicht het huis uit had zien rennen. Het maakte niet uit dat zij degene was die Katy had gevonden, het maakte ook niet uit dat zij dapper maar volstrekt zinloos had geprobeerd haar te reanimeren. Maar daar hadden de media geen melding van gemaakt, en Andrew rekende er niet op dat dat alsnog zou gebeuren. Hij begon te beseffen wat voor verhaal ze ervan wilden maken.

Hij zei dat ze beter ergens anders wat te drinken konden halen en dirigeerde Anna – heel behendig, vond hij zelf – naar de bagageband, waar ze vijftien minuten zonder iets te zeggen wachtten. Toen hij de koffer van de band sjoerde, ging Andrew per ongeluk op de tenen van een androgyn tiener staan.

‘Permiso,’ mompelde Andrew tegen de jongen, die een T-shirt droeg met het opschrift SORRY FOR PARTYING. Hij voelde Anna, die naast hem stond, verstijven. Andrew wilde zich in elk vreemd land op z’n minst kunnen verontschuldigen, maar Anna vond het vreselijk als hij iets anders dan Engels probeerde te spreken. Twee jaar geleden, in een ander leven, had Andrew on-

derzoek gedaan in Bratislava – zijn vakgebied was opkomende democratieën in voormalige Sovjetstaten, hoewel zijn werk steeds minder interessant werd naarmate de democratie tot wasdom kwam – en na afloop waren hij en de meisjes in Praag bij elkaar gekomen voor een weekje kastelen, bruggen en bier. Anna was elke keer ineengekrompen als hij zijn mond had opengedaan om een zinnetje te zeggen dat hij tijdens zijn drie semesters in Tsjechië had opgestoken. ‘Pap,’ had ze gezegd, ‘ze spreken ook Engels.’ ‘Nou, ik spreek Tsjechisch.’ ‘Niet waar.’ ‘Het is wel zo beleefd om de mensen in hun eigen taal te woord te staan.’ ‘Nee, dat is het niet.’ Enzovoort. Anderzijds had Lily hem zover gekregen dat hij haar zoveel mogelijk Tsjechisch leerde, waarna ze de opgedane woordenschat te pas en te onpas had gebruikt – verkeerd uitgesproken, onzinnig, ze tjrpte achteloze begroetingen naar winkeliers die doorgaans met een glimlach reageerden, ook als ze hen in feite beledigde, gewoon omdat ze het overduidelijk goed bedoelde. Andrew was tot de slotsom gekomen dat Lily’s hartelijkheid en de ontwapenende onbevangenheid waarmee ze de wereld tegemoet trad werden onderkend door alle mensen die haar pad kruisten, en haar zouden beschermen tegen onheil. Dat leek nu niet het geval te zijn.

In de taxi kwamen Andrew en Anna langs fruitkraampjes, groezelige cafés en motorfietsen met knallende uitlaten. Door de nevelige hitte zag Andrew woonwijken met laagbouw in strakke, geometrische patronen; aan de waslijnen hing vrolijk gekleurde kleding, hier en daar glansde een golfplaten dak in de zon. De wegen waren in redelijke staat, de infrastructuur leek behoorlijk op orde. Hij zag satellietschotels die op onmogelijke plekken tussen de huizen waren geplaatst; als restanten van verlaten ruimteschepen. Hij zag ook een groot, ommuurd complex met scheermesprikkeldraad en twee bewakers met walkietalkies bij de ingang. Hij strekte zijn nek om te zien of het een gevangenis was, maar het bleek slechts een besloten wooncomplex te zijn.

‘Alles is dicht,’ zei Anna, die door haar raampje keek en zich niet omdraaide.

‘Het is zondag,’ zei Andrew. ‘Het is een streng katholiek land.’
‘Jammer dat Latijns-Amerika niet jouw vakgebied is.’

Andrew staarde naar Anna’s achterhoofd. Ze had sinds kort de gewoonte ontwikkeld om op bestudeerd neutrale toon haar mening te verkondigen. Hij hoopte uit de grond van zijn hart dat het niet het begin van ironie was.

‘Ik bedoel dat je dan nog wat had kunnen werken,’ zei ze.

‘Dat denk ik niet.’ Andrew voelde een vlaag van misselijkheid. Hij werd overspoeld door de vreemde rampspoed die hen had getroffen. Het was natuurlijk onmogelijk dat Lily er op de een of andere manier bij betrokken was; Andrews stelligheid op dat punt had ervoor gezorgd dat hij de situatie in eerste aanleg niet als rampzalig beschouwde. De beschuldiging was zo weerzinwekkend, zo willekeurig en zo volslagen onzinnig dat hij bijna had moeten lachen toen hij het voor het eerst hoorde. Niet dat het helemaal ondenkbaar was dat Lily ergens voor werd gearresteerd. Voor haar vertrek hadden hij en Maureen een reeks ernstige gesprekken met haar gevoerd – over het strenge drugsbeleid in Latijns-Amerika en ook over de beperkte voorzorgsmaatregelen aldaar op het vlak van seksualiteit. Ze hadden haar een enorme doos condooms meegegeven – ongetwijfeld voor grootverbruik, dacht Andrew, bestemd voor klinieken of voor verstrekking bij pop-festivals, want een dergelijke doos kon met geen mogelijkheid bedoeld zijn voor gebruik door één persoon. Het duizelde Andrew als hij eraan dacht hoe vaak zijn dochter het moest doen om ze er allemaal doorheen te jagen. Desondanks was hij dapper en weloverwogen het gesprek aangegaan, samen met Maureen (wat deden ze toch hun best om pragmatisch te zijn, wat deden ze toch hun best om invulling te geven aan hun co-ouderschap!), en daarna hadden ze Lily dapper en weloverwogen met de doos op pad laten gaan. Vervolgens had Andrew voortdurend over haar in de rats gezeten – hij had zich zorgen gemaakt dat ze werd ontvoerd, in de drugshandel verzeild raakte, werd bezwangerd, verkracht, besmet met een of andere vreselijke geslachtsziekte, werd gearresteerd wegens

het roken van marihuana, tot het katholicisme werd bekeerd of in de ban raakte van een verleidelijk met zijn wimpers wapperende kerel op een Vespa. Hij had zich zorgen gemaakt dat ze geen vrienden zou maken en vervolgens dat ze te veel vrienden zou maken. Hij had zich zorgen gemaakt dat haar reis ten koste zou gaan van haar studie. Hij had zich zorgen gemaakt over insectenbeten. Hij had zich zoveel zorgen gemaakt dat toen Maureen belde – overdag, op zijn werktelefoon, haar ingesproken boodschap eindigde in een verstikt gefluister – hij een metalige smaak in zijn mond had gekregen, zo zeker was hij ervan geweest dat er iets was gebeurd wat de wereld voorgoed op zijn kop zou zetten. En toen hij had gehoord dat Lily in de gevangenis zat, werd hij overspoeld door visioenen over drugs, anti-Amerikaanse sentimenten en kansen om politieke punten te scoren. Hij kon zich voorstellen wat voor indruk Lily op iedereen maakte (naïef, ongetwijfeld terecht), en hij kon zich ook probleemloos voorstellen dat ze haar met graagte zwaar zouden straffen.

Dus toen bleek dat het niet om drugs ging – geen drugs, geen zwartrijden in de metro (had Buenos Aires eigenlijk wel een metronetwerk?), dwars over iemands akker lopen terwijl ze de sterrenhemel bewonderde en geen van de talloze andere vergrijpen waartoe hij zijn dochter wel in staat achtte – was hij opgelucht geweest. De beschuldiging van moord was zo ondenkbaar dat hij bijna lachwekkend was, en dus geen groot gevaar.

Andrew had geprobeerd iets van dat gevoel op Lily over te brengen toen hij haar aan de telefoon had toen ze eindelijk toestemming had gekregen om te bellen. ‘Maak je geen zorgen,’ had hij via de vreselijk slechte verbinding gezegd. Het leek van levensbelang dat Lily wist dat ze hem er niet van hoefde te overtuigen dat ze het niet had gedaan; haar onschuld en daaropvolgende vrijlating moesten het stilzwijgende uitgangspunt zijn van al hun handelingen – het kon misschien terloops ter sprake worden gebracht, maar nooit rechtstreeks worden gezegd. ‘Ik weet het,’ zei hij. ‘We weten het allemaal.’ Haar sarcastische antwoord had heel ver weg geklonken: ‘Wat weten jullie?’

Maar nu, in de smoorhete taxi en met fragmentarische indrukken van Buenos Aires die voorbijflitsten, begonnen de vragen bij Andrew op te komen. Hij vroeg zich af of dit inderdaad een catastrofe was in de orde van grootte van de andere catastrofes in zijn leven; hij vroeg zich af of deze zich erbij zou voegen, waardoor een triade zou ontstaan die zijn leven als Romeinse zuilen zou schragen. Allereerst – het allerbelangrijkst, en het meest onuitwisbaar – was er de dood van Janie, hun eerste dochter, op tweeënhalfjarige leeftijd, door aplastische anemie. Het was de tragedie waarnaast alle andere tragedies verbleekten, de standaard waarnaar alle andere tragedies waren gecategoriseerd. Daarmee vergeleken was de echtscheiding een onbeduidende kleinigheid geweest die niemand had verbaasd – zelfs hem en Maureen niet, hoewel ze natuurlijk wel teleurgesteld waren geweest vanwege hun gebrek aan originaliteit. En nu was er dit. Het was allemaal een beetje veel voor één mensenleven, dacht Andrew, maar hij moest het natuurlijk wel in verhouding zien tot zijn sociaaleconomische status, het feit dat hij gezond was, een man, blank, heteroseksueel, Amerikaans staatsburger, noem maar op. Hij maakte lang genoeg deel uit van het academische wereldje om te beseffen dat hij een bevoorrecht mens was en dat hij altijd zijn uiterste best moest doen om dat te onthouden en dat dat opwoog tegen de tegenspoed, maar toch, maar toch.

‘Kijk,’ zei Anna. Ze wees naar een reusachtig landhuis dat leek te bezwijken onder zijn eigen decadentie, en dat intussen al achter hen verdween. ‘Zou hij daar wonen?’

Andrew wist niet precies wie die hij was, waarschijnlijk de rijke knul met wie Lily vijf weken een romance had gehad, maar hij besloot hoe dan ook een resoluut antwoord te geven. ‘Nee,’ zei hij, en hij gaf een klopje op haar schouder, waarbij hij schrok van het gebrek aan vlees op haar botten. Ter vergelijking voelde hij aan zijn eigen schouder. ‘Trek je het nog een beetje, ouwe rakker?’ zei hij. Hij was Anna ergens in haar puberteit zo gaan noemen, toen tot hem was doorgedrongen dat ze zijn minst dierbare dochter was.

‘Het gaat wel,’ zei ze mat. ‘Ik ben moe.’

‘In het hotel kun je uitzakken.’

‘Als ik in het hotel ben, moet ik hardlopen.’

‘O ja, dat is ook zo.’

Anna maakte deel uit van het crosscountryteam van Colby. Ze was geen uitblinker, maar iedereen roemde haar om haar doorzettingsvermogen, en ze ging nu inderdaad al twee jaar dagelijks hardlopen, zelfs op vakantie of als ze griepigerig was. Er had een artikel over haar in de plaatselijke krant gestaan. Ze had bijna moeten huilen – dat was de enige keer dat ze bijna had gehuild – toen Andrew had gezegd dat ze het niet in haar hoofd moest halen om tijdens hun reis in onbekend gebied te gaan hardlopen. ‘Je zus heeft levenslang gekregen en jij maakt je druk om je conditie? Je moet wel prioriteiten stellen.’ Hij had het uitgeschreeuwd. Hij had net een rampzalige dag achter de rug met Peter Sulzicki, hun advocaat. ‘Denk je dat je in die stad kunt hardlopen? Je wordt binnen de kortste keren ontvoerd. Ik zit niet te wachten op nóg een dochter die gearresteerd wordt of doodgaat.’ Andrew had die woorden meteen weer willen inslikken. Om het goed te maken had hij beloofd een hotel met een sportruimte te zoeken, maar hij wist dat deze reis haar hoe dan ook uit haar ritme zou halen.

Arme Anna. Ze was dol op Lily, maar ze moest hebben aanvoeld dat Lily altijd degene zou zijn die de aandacht naar zich toe trok, dat Lily degene was voor wie altijd een oogje werd dichtgeknepen. Dat maakte het extra onrechtvaardig dat Andrew meer van Lily hield. Niet véél meer, maar het verschil viel niet te ontkennen als het om de liefde voor je kinderen ging, want het hield feitelijk in dat hij minder van Anna hield. Dat kwam alleen maar omdat ze zulke zware concurrentie had: Janie, die lieve Janie met haar tragische lot, en Lily, de gekoesterde Lily, het wonderkind. Anna had de eeuwigdurende pech dat ze niet meer dan simpelweg zijn dochter was.

Desondanks werd Andrew nu overvallen door een diepe genegenheid jegens haar. ‘Hé,’ zei hij, en hij trok aan haar paardenstaart.

‘Niet doen, pap.’

‘Ik bestel wel wat bij de roomservice als je terugkomt. Iets speciaals. Wat hebben ze hier te bieden? Biefstuk?’

Anna keek hem met een lege blik aan. Hoe had Andrew een dochter kunnen produceren wier gezicht zo volstrekt ondoorgrondelijk voor hem was? Hij had dat gezicht gemaakt. ‘Nou,’ zei ze. ‘Aangezien we god mag weten hoe lang elke week tussen hier en thuis heen en weer zullen vliegen, is het misschien niet onverstandig om een beetje op de kosten te letten.’

Ze had niet helemaal ongelijk. Andrew had geprobeerd uit zijn hoofd te zetten hoe lang het hele gedoe rond Lily zou gaan duren, maar hij hield zichzelf niet voor de gek: zelfs in de best denkbare situatie zou het een langdurige geschiedenis worden, en om alles te financieren, zou hij zijn complete oudedagsvoorziening erdoorheen moeten jagen. Oké, hij had zich nooit echt op zijn pensionering verheugd, zeker niet sinds hij alleen was. Hij zag zichzelf elk dubbeltje omdraaien en slechts gekleed in zijn hemd met een bord roerei (hij had nooit leren koken, en nu besepte hij wat een optimistisch uitgangspunt dat was geweest – het hield in dat hij er stiekem altijd van uit was gegaan dat hij het te druk zou hebben om zich om zulke dingen te bekommeren) de godganse dag voor de tv hangen, kijkend naar de BBC. Dat was precies wat een leven als docent aan het eind van de rit te bieden had, afgezien van een klein pensioen en een paar onverwachte rampen.

Andrew was in elk geval dankbaar dat hij het er al met Maureen over had gehad en dat ze het over veel dingen eens waren. Ze zouden Buitenlandse Zaken op de hoogte brengen en de media inschakelen; ze zouden een website opzetten en donaties van airmiles accepteren, en desnoods geld. Ze hadden besloten een extra hypotheek op het huis af te sluiten, hoewel ze wisten dat de kans groot was dat ze het uiteindelijk zouden moeten verkopen. (Dat hadden ze tot nu toe niet gedaan om de levens van Anna en Lily zo min mogelijk op z’n kop te zetten, maar om redenen die tegelijk angstaanjagend en een zegen waren, was het nu niet meer tegen te houden.) Ze hadden ook besloten dat in

eerste instantie slechts een van hen naar Buenos Aires zou gaan: natuurlijk wilden ze allebei ter plaatse zijn, maar ze konden beter wat verder vooruitkijken en om de beurt gaan, dan zou Lily in elk geval elke week bezoek krijgen. Andrew had erop gestaan om als eerste te gaan, want als Maureen ging, zou Lily willen dat ze de hele tijd zou blijven. In een bui van ongelooflijke barmhartigheid had Maureen ingestemd. De stilzwijgende concessie van Andrew was dat hij Anna zou meenemen. Door dit soort kleine, praktische wederdiensten hadden ze de laatste acht jaar van hun huwelijk draaglijk gehouden – een huwelijk waarin ze hadden doorgemodderd en kort na elkaar Lily en Anna op de wereld hadden gezet, alles om er maar voor te zorgen dat de ander zou overleven. Hun huwelijk had gedraaid op de inertie die een voorwerp in beweging houdt, in elk geval tot de meisjes naar school gingen. Daarna was er een periode gevolgd waarin de barsten en het hopeloze verval steeds zichtbaarder werden, en Andrew had regelmatig het beeld voor zich gezien van een kip zonder kop die nog even rondloopt om vervolgens dood neer te vallen.

Andrew slikte en probeerde te glimlachen. ‘Ik denk dat we ons voor een keertje wel te buiten mogen gaan, ouwe rakker,’ zei hij.

In het hotel ging Anna onder de douche, waarna ze met nat haar ging hardlopen. Andrew lag zeven minuten op bed – hij telde de tijd af – en daarna pakte hij zijn laptop en bekeek de foto’s die Lily hem voor het begin van deze hele toestand had gestuurd. Ze had een heel stel foto’s van fruit gemaakt: guaves, bananen en rare meloenen die op egels leken. Er was een foto bij van Lily voor een kerk, en Andrews gezicht vertrok opnieuw bij de aanblik van wat ze aanhad: een minuscuul topje, een goedkoop vod dat ze ergens in de uitverkoop had gekocht. Alle vrouwen om haar heen waren conventioneel gekleed. Was dat haar echt niet opgevallen? Er was ook een foto van Lily en het dode meisje, Katy, een oogverblindende schoonheid – ze was echt bijzonder, met haar asblonde haar en onpeilbaar diepe ogen. ‘Dit komt de zaak niet ten goede,’ had Peter Sulzicki